

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-49>

УДК 338

ПАЛЯНИЦЯ Владислав

Західноукраїнський національний університет

<https://orcid.org/0009-0002-3587-6654>vladpalanytsia@gmail.com

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА: ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ТА ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ

Розвиток підприємництва є ключовим фактором економічного зростання та інноваційного розвитку у сучасному світі. Однією з найважливіших складових успіху підприємства є визначення ефективних стратегій, спрямованих на досягнення конкурентної переваги та стійкого розвитку в умовах постійних змін у світовій економіці. Цифровізація, яка є процесом впровадження цифрових технологій у всі сфери бізнесу, відіграє важливу роль у сучасному розвитку підприємництва. Вона дозволяє підприємствам оптимізувати процеси управління, підвищувати ефективність виробництва, покращувати якість продукції та послуг, а також забезпечувати швидку адаптацію до змін на ринку. Інноваційні стратегії та цифрова трансформація - це два ключові концепти, які взаємодоповнюють один одного в умовах сучасного бізнесу. Інноваційні стратегії включають в себе розробку та впровадження новаторських ідей, продуктів, послуг або процесів, що дозволяє організаціям відзначитися на ринку та забезпечити конкурентні переваги. Цифрова трансформація, з іншого боку, означає перетворення бізнесу за допомогою впровадження цифрових технологій та зміни бізнес-моделей для досягнення ефективності, інноваційності та покращення взаємодії з клієнтами. Метою роботи є визначення напрямів розвитку підприємництва з урахуванням інноваційних стратегій та цифрових трансформацій. Основними методами, що були використані в роботі є: методи аналізу та синтезу для визначення основних інноваційних стратегій та напрямів цифрової трансформації для розвитку підприємництва; методи дедукції та індукції для визначення напрямів розвитку підприємництва; порівняльний метод, графічний метод для відображення результатів. Однією з ключових стратегій розвитку підприємства є інноваційна стратегія, яка передбачає активне впровадження новаторських ідей, технологій та підходів у всі сфери діяльності підприємства. Інновації дозволяють підприємствам створювати конкурентні переваги, займати провідні позиції на ринку та забезпечувати стійкий розвиток у майбутньому. У цьому контексті важливо враховувати тенденції цифрової трансформації, які обумовлюють стратегічні рішення підприємств у напрямку використання цифрових технологій для покращення управління, оптимізації процесів та створення нових продуктів та послуг. Цифрова трансформація може стати механізмом для впровадження інноваційних стратегій, а також сприяти їхньому успішному втіленню. Наприклад, використання аналітики даних, штучного інтелекту та інших цифрових інструментів може допомогти виявити нові можливості для інновацій та розробки нових продуктів або послуг. Також цифрові технології можуть підтримати швидке впровадження інновацій шляхом покращення процесів, зменшення часу на розробку та впровадження нових рішень. Успішна цифрова трансформація вимагає чіткої стратегії, яка враховує бізнес-цілі організації, потреби клієнтів та конкурентне середовище. Крім того, вона потребує внутрішньої зміни культури та процесів в компанії, щоб забезпечити успішне впровадження цифрових ініціатив. Отже, інноваційні стратегії та цифрова трансформація взаємодіють для створення конкурентних переваг та забезпечення успішності сучасних бізнесів. Отже, розвиток підприємництва в умовах сучасного світу неможливий без впровадження ефективних стратегій, спрямованих на інновації та цифрову трансформацію. Ці стратегії дозволяють підприємствам не лише вижити в умовах конкуренції, а й успішно розвиватися та займати провідні позиції на ринку у майбутньому.

Ключові слова: розвиток, підприємництво, розвиток підприємства, цифрові технології, стратегії розвитку, трансформація, цифрова трансформація, цифровізація, інноваційна стратегія, інновації, інноваційна активність, інноваційний розвиток, стратегічний розвиток, цифрові інструменти, цифрова економіка, інноваційний інструментарій, інноваційність

PALIANYTSIA Vladislav

West Ukrainian National University

BUSINESS DEVELOPMENT: INNOVATIVE STRATEGIES AND DIGITAL TRANSFORMATION

The development of entrepreneurship is a key factor in economic growth and innovative development in the modern world. One of the most important components of the company's success is the definition of effective strategies aimed at achieving competitive advantage and sustainable development in the conditions of constant changes in the world economy. Digitization, which is the process of introducing digital technologies into all areas of business, plays an important role in the modern development of entrepreneurship. It allows enterprises to optimize management processes, increase production efficiency, improve the quality of products and services, and also ensure rapid adaptation to changes in the market. Innovative strategies and digital transformation are two key concepts that complement each other in the conditions of modern business. Innovation strategies include the development and implementation of innovative ideas, products, services or processes that allow organizations to stand out in the market and provide competitive advantages. Digital transformation, on the other hand, means transforming a business through the adoption of digital technologies and changing business models to achieve efficiency, innovation and improved customer engagement. The purpose of the work is to determine the directions of entrepreneurship development, taking into account innovative strategies and digital transformations. The main methods used in the work are: methods of analysis and synthesis to determine the main innovative strategies and directions of digital transformation for the development of entrepreneurship; methods of deduction and induction for determining directions of entrepreneurship development: comparative method, graphic method for displaying results. One of the key strategies for the development of the enterprise is the innovation strategy, which involves the active implementation of innovative ideas, technologies and approaches in all spheres of the enterprise. Innovations allow enterprises to create competitive advantages, take leading positions in the market and ensure sustainable development in the future. In this context, it is important to take into account the trends of digital transformation, which determine the strategic

decisions of enterprises in the direction of using digital technologies to improve management, optimize processes and create new products and services. Digital transformation can become a mechanism for the implementation of innovative strategies, as well as contribute to their successful implementation. For example, the use of data analytics, artificial intelligence and other digital tools can help identify new opportunities for innovation and the development of new products or services. Digital technologies can also support rapid innovation by improving processes, reducing development time and implementing new solutions. Successful digital transformation requires a clear strategy that takes into account the organization's business goals, customer needs and competitive environment. In addition, it requires an internal change of culture and processes in the company to ensure the successful implementation of digital initiatives. Therefore, innovative strategies and digital transformation interact to create competitive advantages and ensure the success of modern businesses. Therefore, the development of entrepreneurship in the conditions of the modern world is impossible without the implementation of effective strategies aimed at innovation and digital transformation. These strategies allow enterprises not only to survive in the competitive environment, but also to successfully develop and occupy leading positions in the market in the future.

Keywords: development, entrepreneurship, development of entrepreneurship, digital technologies, development strategies, transformation, digital transformation, digitalization, innovation strategy, innovation, innovation activity, innovation development, strategic development, digital tools, digital economy, innovation tools, innovativeness.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Розвиток підприємництва у сучасному світі вимагає постійного удосконалення та використання інноваційних стратегій, а також активного впровадження цифрових технологій. Інноваційні стратегії та цифрова трансформація відіграють ключову роль у стимулюванні економічного зростання, створенні нових можливостей для бізнесу та підвищенні конкурентоспроможності.

Під процесом розвитку підприємництва можливо розуміти процес створення, зростання і трансформації підприємств та бізнесів у відповідності з економічними, технологічними, соціальними та культурними умовами. Його ключовими аспектами є [1, 3, 4, 6, 8]:

- створення підприємств, що включає в себе запуск нових бізнесів або підприємств з метою задоволення попиту на товари або послуги, які є в недостатній кількості на ринку або впровадження новаторських ідей та концепцій;
- зростання і розширення, що представляє собою розвиток підприємств через збільшення обсягу виробництва, розширення ринків збуту, введення нових продуктів або послуг, покращення процесів виробництва та управління, а також розвиток нових технологій;
- інновації і технологічний прогрес (розвиток підприємництва часто пов'язаний з впровадженням новітніх технологій, які сприяють покращенню продуктивності, якості продукції та конкурентоспроможності на ринку);
- управління та лідерство, де успішний розвиток підприємства передбачає ефективне управління ресурсами, включаючи фінанси, людські ресурси, матеріальні та інтелектуальні активи. Лідерство відіграє ключову роль у направленні стратегічних змін і стимулюванні інновацій;
- ризики (розвиток підприємництва пов'язаний з різноманітними ризиками, такими як фінансові, ринкові, технологічні та ризики пов'язані зі змінами в законодавстві. Підприємці повинні бути готові приймати рішення в умовах невизначеності та брати на себе відповідальність за їх наслідки);
- соціальний вплив (розвиток підприємництва має значний вплив на суспільство, включаючи створення робочих місць, збільшення рівня життя, сприяння інноваціям та підтримку стабільності економічного розвитку).

Загалом, розвиток підприємництва є ключовим фактором економічного зростання і соціального прогресу, і вимагає поєднання таланту, творчості, вміння приймати ризики та стратегічного управління.

Інноваційні стратегії, такі як впровадження нових технологій, розробка унікальних продуктів та послуг, покращення виробничих процесів та управлінських практик, дозволяють підприємствам пристосуватися до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі. Інновації сприяють виявленню нових ринкових можливостей, залученню інвестицій та розширенню географії діяльності підприємств.

Цифрова трансформація, у свою чергу, відкриває безліч можливостей для оптимізації бізнес-процесів, підвищення ефективності управління та збільшення співпраці з клієнтами та партнерами. Використання цифрових інструментів та технологій, таких як Big Data, штучний інтелект, Інтернет речей (IoT), блокчейн тощо, дозволяє підприємствам збирати, аналізувати та використовувати великі обсяги даних для прийняття більш обґрунтованих рішень [2, 5, 7].

Узгоджене поєднання інноваційних стратегій та цифрових технологій дозволяє підприємствам досягати значних успіхів у розвитку та створювати стійку конкурентну перевагу на ринку. Тільки завдяки постійному оновленню та адаптації до нових умов бізнес може зберігати свою актуальність та ефективність у динамічному світі.

Саме тому тематика представленого дослідження є актуальною та своєчасною, а через динамічність змін глобального економічного простору, прискоренням процесу глобалізації, формуванням цифрової економіки деякі аспекти потребують додаткової уваги та подальших досліджень.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Представлена проблематика дослідження є сьогодні актуальною та своєчасною і знайшла своє відображення в роботах багатьох вчених та економістів. Так можна виділити окремі її напрями: дослідження розвитку підприємницьких ініціатив знайшли своє відображення в роботах William Baumol, Saras Sarasvathy, Dean A. Shepherd, Zoltan J. Acs, Olav Sorenson, Біловодської О., Бойчик І., Мальчик М., Окландера М., Проскурніної Н., Собко О., Шершенюк О., Шталь Т. та інших. Це лише деякі з провідних вчених у галузі підприємництва. Багато інших вчених активно працюють у цій області, досліджуючи різні аспекти підприємництва, від теоретичних підходів до практичних застосувань.

Проблематика розвитку інновацій, інноваційної діяльності, стратегій, подальшого інноваційного розвитку та цифровізації представлена в роботах: Гросул В., Гондаревої І., Іванченко Н., Крисоватий І., Отенко І., Сохацька О., Стец І., Шатілова О. та інші.

Отже, дослідження розвитку підприємництва в умовах трансформації, інноваційних змін, цифровізації є критично важливим для розуміння, адаптації та успішного функціонування підприємств у сучасному економічному середовищі. Саме тому подальші дослідження є актуальними, а через змінність економічного простору сьогодні потребують подальших досліджень.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета представленої роботи полягає в теоретичному обґрунтуванні напрямів розвитку підприємництва з урахуванням інноваційних стратегій та цифрових трансформацій. Особливу увагу слід звернути на те, що необхідно дослідити, які стратегії можуть використовувати підприємства для адаптації до змінних умов та використання інноваційних можливостей, що впливають з цифрової трансформації, а також як впровадження інноваційних стратегій, особливо з урахуванням цифрових технологій, може підвищити конкурентоспроможність підприємств на ринку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Розвиток сучасного підприємництва є одним з ключових факторів економічного зростання та соціального прогресу у сучасному світі. Підприємництво відіграє важливу роль у створенні нових робочих місць, забезпеченні інноваційного розвитку та стимулюванні конкурентоспроможності національних економік.

Сучасна епоха характеризується стрімкими змінами у технологічній, економічній та соціокультурній сферах, що вимагає від підприємств постійної адаптації до нових умов та швидкої реакції на зміни у середовищі. Сучасні підприємства повинні бути гнучкими, інноваційними та відкритими до нових можливостей, щоб успішно конкурувати на ринку та забезпечувати стале зростання.

У цьому контексті важливо розглядати розвиток підприємництва як комплексний процес, який включає не лише створення нових підприємств, а й розвиток існуючих, впровадження інноваційних стратегій та цифрових технологій, підвищення ефективності управління та розвитку людського капіталу.

Розвиток підприємництва в умовах цифрових трансформацій супроводжується рядом особливостей, які відображають вплив цифрових технологій на бізнес-середовище (рис. 1). Також до найважливіших особливостей можливо віднести [9, 10, 11, 14, 15]:

- ✓ цифрові технології прискорюють темпи інновацій та впровадження нових продуктів і послуг. Підприємства повинні бути готові швидко адаптуватися до нових технологічних рішень та трендів, щоб залишатися конкурентоспроможними;
- ✓ цифрові технології створюють нові можливості для розвитку альтернативних бізнес-моделей, таких як платформи спільного використання, підписка на послуги, електронна комерція тощо. Підприємства повинні бути готові до переосмислення своїх стратегій і моделей відповідно до цих змін;
- ✓ цифрові технології зменшують географічні обмеження і дозволяють підприємствам взаємодіяти з клієнтами та партнерами по всьому світу, що створює нові можливості для розвитку міжнародного бізнесу, але вимагає вирішення питань щодо культурних, юридичних та логістичних аспектів;
- ✓ цифрові технології дозволяють навіть невеликим підприємствам конкурувати з великими гравцями на ринку, що може призвести до зростання конкуренції і зміни динаміки ринку, що вимагає від підприємств постійного підтримання своєї конкурентоспроможності;
- ✓ цифрові технології змінюють способи, якими підприємства взаємодіють зі своїми клієнтами. Вони створюють нові канали комунікації, можливості для індивідуалізації продуктів та послуг, а також можливості для збору та аналізу даних клієнтів для вдосконалення бізнес-процесів;
- ✓ цифрові технології автоматизують багато робочих процесів, що призводить до підвищення ефективності та зниження витрат. Підприємства повинні бути готові до впровадження нових технологій та навчання своїх працівників, щоб вони могли успішно працювати в цифровому середовищі.

Рис. 1. Особливості цифрових трансформацій в підприємстві

Джерело: складено автором на основі джерел [2, 5, 8, 12, 13]

Розвиток підприємництва в умовах цифрових трансформацій вимагає від підприємств гнучкості, інноваційності та постійного вдосконалення, щоб успішно використовувати нові можливості, які вони надають.

Саме тому доцільним є звернути увагу на те, що цифровізація має суттєвий позитивний вплив на розвиток підприємництва. Так використання цифрового інструментарію в підприємстві має безліч переваг, які можуть значно підвищити ефективність та конкурентоспроможність підприємств. В таблиці 1 представимо кілька ключових переваг.

Таблиця 1

Переваги використання цифрового інструментарію в підприємстві

Перевага	Характеристика
Підвищення продуктивності	Цифрові інструменти дозволяють автоматизувати багато рутинних завдань, що раніше вимагали б великої кількості людських ресурсів та часу. Це дозволяє співробітникам фокусуватися на більш важливих та стратегічних завданнях, що підвищує їхню продуктивність
Покращення якості послуг та продуктів	Застосування цифрових технологій дозволяє підприємствам покращити якість своїх послуг та продуктів. Наприклад, за допомогою аналізу даних можна здійснити персоналізовану обробку клієнтів, а використання візуалізації даних може допомогти у зрозумінні вимог та побажань клієнтів
Збільшення доступності інформації	Цифрові інструменти дозволяють швидко обмінюватися інформацією між співробітниками, клієнтами та партнерами незалежно від їх місця знаходження. Це підвищує ефективність комунікації та сприяє швидшому прийняттю рішень
Зниження витрат	Використання цифрових інструментів може допомогти підприємствам знизити витрати на інфраструктуру, обслуговування та ресурси. Наприклад, перехід до хмарних сервісів може дозволити підприємствам економити на обладнанні та інженерних системах
Підвищення конкурентоспроможності	Підприємства, які використовують цифровий інструментарій, зазвичай мають перевагу перед своїми конкурентами. Вони можуть бути більш гнучкими, реагувати швидше на зміни ринку та бути більш інноваційними, що дозволяє їм займати сильнішу позицію в сучасному бізнес-середовищі

Джерело: складено автором на основі [1, 5, 7, 8, 15]

Отже, використання цифрового інструментарію в підприємстві може принести значні переваги, які допоможуть підприємствам підвищити ефективність своєї діяльності, забезпечити високу якість продуктів та послуг і збільшити їхню конкурентоспроможність на ринку.

Підприємства можуть використовувати різноманітні стратегії для адаптації до змінних умов та використання інноваційних можливостей, що впливають з цифрової трансформації. Зазначимо, деякі з найефективніших з них [3, 5, 6, 7, 8, 12, 13]:

✓ цифрова стратегія. Розробка цифрової стратегії дозволяє підприємствам визначити, як вони можуть використовувати цифрові технології для досягнення своїх стратегічних цілей, що включає в себе визначення цільових аудиторій, областей бізнесу для автоматизації та інші ключові аспекти;

✓ стратегія розвитку інноваційної культури. Створення культури, що сприяє інноваціям, є важливою складовою адаптації до цифрових трансформацій. Підприємства можуть стимулювати та підтримувати ідеї співробітників, створювати інноваційні лабораторії та проводити програми навчання з інновацій;

✓ стратегія залучення клієнтів. Використання цифрових каналів комунікації для залучення та збереження клієнтів може бути ефективною стратегією, що може включати впровадження онлайн-маркетингу, розвиток мобільних додатків та платформ для взаємодії з клієнтами;

✓ агільний підхід до управління проектами. Використання агільних методологій управління дозволяє підприємствам бути більш гнучкими та реагувати швидко на зміни вимог та умов. Це особливо важливо в умовах цифрової трансформації, коли нові технології можуть змінювати вимоги до проєктів;

✓ партнерство та колаборація. Встановлення партнерських відносин та колаборація з іншими підприємствами, стартапами, університетами та дослідницькими центрами може допомогти підприємствам використовувати інноваційні можливості, що виникають у зв'язку з цифровою трансформацією;

✓ навчання та розвиток кадрів. Постійне навчання та розвиток кадрів є ключовими для успішної адаптації до цифрових трансформацій. Підприємства повинні інвестувати в навчання своїх працівників щодо використання нових технологій та інноваційних підходів.

Представлені стратегії можуть допомогти підприємствам ефективно адаптуватися до змін в умовах цифрової трансформації та використовувати інноваційні можливості для забезпечення свого успіху.

Так, впровадження інноваційних стратегій, зокрема з використанням цифрових технологій, може значно підвищити конкурентоспроможність підприємств на ринку. Саме тому необхідним є розгляд окремих способів, які демонструють цей вплив:

✓ покращення ефективності операцій. Використання цифрових технологій для автоматизації та оптимізації бізнес-процесів може призвести до підвищення продуктивності та зниження витрат. Наприклад, впровадження системи управління виробництвом (ERP) або системи управління відносинами з клієнтами (CRM) дозволяє ефективніше керувати ресурсами та взаємодіяти з клієнтами;

✓ створення нових продуктів та послуг. Цифрові технології дозволяють підприємствам розробляти нові продукти та послуги, які відповідають змінним потребам ринку. Наприклад, розробка мобільних додатків, інтернет-платформ або розумних пристроїв може принести підприємствам конкурентні переваги;

✓ покращення якості обслуговування клієнтів. Цифрові технології дозволяють підприємствам покращувати обслуговування своїх клієнтів. Наприклад, використання аналітики даних дозволяє зрозуміти потреби та побажання клієнтів краще, а цифрові канали комунікації дозволяють забезпечити швидку та ефективну взаємодію;

✓ створення конкурентних переваг. Інноваційні стратегії, які базуються на використанні цифрових технологій, можуть допомогти підприємствам створити унікальні конкурентні переваги. Наприклад, використання штучного інтелекту для аналізу даних або використання блокчейну для забезпечення безпеки та прозорості може робити підприємство більш привабливим для клієнтів та інвесторів;

✓ адаптація до змін вимог ринку. Цифрові технології дозволяють підприємствам швидко реагувати на зміни вимог ринку та змінні умови, що дозволяє зберігати конкурентоспроможність в динамічному бізнес-середовищі.

Отже, інноваційні стратегії, що базуються на використанні цифрових технологій, можуть стати потужним інструментом для підвищення конкурентоспроможності підприємств на ринку, дозволяючи їм ефективніше використовувати свої ресурси та реагувати на зміни у бізнес-середовищі.

Обґрунтування напрямів розвитку підприємництва з урахуванням інноваційних стратегій та цифрових трансформацій базується на кількох ключових аспектах, що представлено в таблиці 2.

Таблиця 2

Напрями розвитку підприємництва з урахування інноваційних стратегій та цифрових трансформацій

Напря́м	Характеристика
Технологічний прогрес і цифрова трансформація	Сучасна економіка переживає швидкий технологічний прогрес, що породжує необхідність для підприємств адаптуватися до цифрових трансформацій. Цифрові технології відкривають нові можливості для оптимізації бізнес-процесів, створення нових продуктів та послуг, а також для взаємодії з клієнтами та партнерами
Потреби ринку та конкурентне середовище	Зміни в потребах споживачів, конкурентній боротьбі та глобальних трендах вимагають від підприємств постійної адаптації та інновацій. Відповідно до цього, розвиток підприємництва потребує розробки нових стратегій, які враховують ці фактори
Інноваційний потенціал	Розвиток підприємництва може бути величезною силою для інноваційного зростання. Інновації створюють нові можливості для підприємств у вигляді розробки нових продуктів та послуг, вдосконалення бізнес-процесів та зміни бізнес-моделей
Конкурентні переваги	Впровадження інноваційних стратегій та цифрових трансформацій дозволяє підприємствам створювати конкурентні переваги, які допомагають збільшити їхню частку на ринку, привернути нових клієнтів та зберегти існуючих

Джерело: складено автором на основі [2, 4, 7, 9, 12, 14]

Отже, обґрунтування напрямів розвитку підприємництва з урахуванням інноваційних стратегій та цифрових трансформацій ґрунтується на необхідності адаптації до змін в бізнес-середовищі, потребах ринку та можливостях, які відкриваються завдяки використанню новітніх технологій. Це дозволяє підприємствам залишатися конкурентоспроможними та забезпечує їхнє стійке та успішне функціонування на ринку.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Висновки щодо розвитку підприємництва з урахуванням інноваційних стратегій та цифрової трансформації підкреслюють ключову роль цих аспектів у сучасному бізнес-середовищі:

розвиток підприємництва неможливий без постійної інноваційної діяльності. Інноваційні стратегії дозволяють підприємствам адаптуватися до змін у вимогах ринку, впроваджувати нові технології та продукти, а також створювати конкурентні переваги;

цифрова трансформація відкриває нові можливості для підприємств у всіх галузях. Використання цифрових технологій дозволяє оптимізувати бізнес-процеси, покращувати взаємодію з клієнтами, підвищувати продуктивність та знижувати витрати;

серед ключових принципів успішного розвитку підприємства з використанням інноваційних стратегій та цифрової трансформації можна виділити гнучкість, швидкість реакції на зміни, постійне вдосконалення процесів та продуктів, а також активне впровадження новітніх технологій;

при впровадженні інноваційних стратегій та цифрової трансформації важливо мати чіткий стратегічний план, який враховує місію та цілі підприємства, конкурентні переваги, потреби клієнтів та технологічні можливості.;

успішна інноваційна стратегія потребує кваліфікованого та досвідченого персоналу. Підприємства повинні інвестувати в навчання та розвиток своїх співробітників, щоб вони могли ефективно впроваджувати нові технології та інновації.

У цілому, інноваційні стратегії та цифрова трансформація є ключовими елементами успішного розвитку підприємства в сучасному бізнес-середовищі. Підприємства, які активно впроваджують ці стратегії, мають більше шансів на забезпечення свого конкурентного позиціонування та стабільного зростання на ринку.

Література

1. Galoyan D., Mkrtchyan T., Hrosul V., Buhrimenko R., Smirnova P., Balamut H. Formation of adaptation strategy for business entities in the context of digital transformation of the economy. *Review of Economics and Finance*. 2023, Issue 21. P. 616 –621
2. Going Digital: Making the Transformation Work for Growth and Well-being, URL: <http://www.oecd.org/going-digital/project>
3. Hrosul V., Buhrimenko R., Smirnova P., Timchenko O., Balamut H., Rachkovan O. Specifics of economical digital transformation in the context of the diversification processes impact. *Ad Alta: Journal of Interdisciplinary Research*. 2022. Czech Republic: Hradec Kralove. 12, Issue 2. P. 154– 159.
4. McKinsey Notes from the AI frontier: Modeling the Impact of AI on the World Economy. 2018. URL: <https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/>
5. Mesenbourg T.L. Measuring the Digital Economy. US Bureau of the Census, Suitland, MD. 2001 URL: <https://www.census.gov/content/dam/Census/library/workingpapers/2001/econ/umdigital.pdf>
6. Буняк Н.М. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 132 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21323/1/%D0%86%D0%9C_%D0%9A%D0%9B.pdf
7. Вергал К.Ю. Теоретичні аспекти стратегічного управління підприємством в умовах інтеграції. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки*. 2018. № 3. С. 33-40.
8. Веретюк С. Визначення пріоритетних напрямків розвитку цифрової економіки в Україні. *Фінансовий простір*. – 2017. – № 3 (27).
9. Іванченко Н. О., Кудрицька Ж. В., Рекачинська К. В. Бізнес-модель в умовах цифрових трансформацій. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2020. № 3. С. 185–190.
10. Кіржецька, М., Кіржецький, Ю. Особливості цифрової стратегії підприємства залежно від розміру бізнесу. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 5(66). С. 7–15.
11. Коляденко С. В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні і у світі. *Економіка. Фінанси. Менеджмент*. 2016. № 6. С. 106–107.
12. Педченко Н.С. Системний підхід до інструментарію інформаційного забезпечення стратегічного управління потенціалом розвитку підприємства. *Інноваційна економіка*. 2017. № 8 (34). С. 260-266.
13. Собко О. М., Бойчик І. М., Крисоватий І. А., Смерека С.Б. Розвиток інтелектуального капіталу та управління інноваційними проектами в торгівлі. *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. № 2. С.7-16.

14. Стец І. І. Ідентифікація бізнес-процесів підприємства. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 33. С. 233–239.
15. Шатілова О. В., Шишук Н. О. Цифрові інструменти інноваційного розвитку бізнес-організації. Проблеми економіки. 2020. № 4 (46). С. 249–255.

References

1. Galoyan D., Mkrtchyan T., Hrosul V., Buhrimenko R., Smirnova P., Balamut H. Formation of adaptation strategy for business entities in the context of digital transformation of the economy. *Review of Economics and Finance*. 2023, Issue 21. P. 616–621
2. Going Digital: Making the Transformation Work for Growth and Well-being, URL: <http://www.oecd.org/going-digital/project>
3. Hrosul V., Bukhrimenko R., Smirnova P., Tymchenko O., Balamut KH., Rachkovan O. Spetsyfyka ekonomichnoyi tsyfrovoyi transformatsiyi v konteksti vplyvu protsesiv dyversyfikatsiyi. *Ad Alta: zhurnal mizhdystyplinarnykh doslidzhen'*. 2022. Chekhiya: Hradets Kralove. 12, Vyp. 2. S. 154–159.
4. McKinsey Notes from the AI frontier: Modeling the Impact of AI on the World Economy. 2018. URL: <https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/>
5. Mezenburh T.L. Vymiryuvannya tsyfrovoyi ekonomiky. Byuro perepysu naselennya SSHA, Suitland, MD. 2001 URL: <https://www.census.gov/content/dam/Census/library/workingpapers/2001/econ/umdigital.pdf>
6. Bunyak N.M. Innovatsiynny menedzhment : konspekt lektsiy. Luts'k : Volyns'kyy natsional'nyy universytet imeni Lesi Ukrayinky, 2022. 132 s. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21323/1/%D0%86%D0%9C_%D0%9A%D0%9B.pdf
7. Verhal K.YU. Teoretychni aspekty stratehichnoho upravlinnya pidpryyemstvom v umovakh intehratsiyi. *Naukovyy visnyk Poltavs'koho universytetu ekonomiky i torhivli. Seriya: Ekonomichni nauky*. 2018. № 3. S. 33–40.
8. Veretyuk S. Vyznachennya priorytetnykh napryamkiv rozvytku tsyfrovoyi ekonomiky v Ukraini. *Finansovyy prostir*. – 2017. – № 3 (27).
9. Ivanchenko N. O., Kudryts'ka ZH. V., Rekachyns'ka K. V. Biznes-model' v umovakh tsyfrovoykh transformatsiy. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernads'koho*. 2020. № 3. S. 185–190.
10. Kirzhets'ka M. , Kirzhets'kyy YU . Osoblyvosti tsyfrovoyi stratehii pidpryyemstva zalezno vid rozmiru biznesu. *Halyts'kyy ekonomichnyy visnyk*. 2020. № 5(66). S. 7–15.
11. Kolyadenko S . V. Tsyfrova ekonomika: peredumovy ta etapy stanovlennya v Ukraini i u sviti. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment*. 2016. № 6. S. 106–107.
12. Pedchenko N.S. Systemnyy pidkhid do instrumentariyu informatsiynoho zabezpechennya stratehichnoho upravlinnya potentsialom rozvytku pidpryyemstva. *Innovatsiyna ekonomika*. 2017. № 8 (34). S. 260–266.
13. Sobko O . M., Boychuk I. M., Krysovaty I. A., Smereka S.B. Rozvytok intelektual'noho kapitalu ta upravlinnya innovatsiynnykh proektamy v torhivli. *Ekonomichnyy analiz*. 2020. Tom 30. № 2. S.7–16.
14. Stets' I. I. Identyfikatsiya biznes-protsesiv pidpryyemstva. *Infrastruktura rynku*. 2019. Vyp. 33. S. 233–239.
15. Shatilova O . V., Shyshuk N. O. Tsyfrovii instrumenty innovatsiynoho rozvytku biznes-orhanizatsiyi. *Problemy ekonomiky*. 2020. № 4 (46). S. 249–255.